

PATVIRTINTA
Skemų socialinės globos namų direktoriaus
2021 m. balandžio 28 d. įsakymu Nr. (V2)-1.7-50

SKEMŲ SOCIALINĖS GLOBOS NAMŲ PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMO KONCEPCIJA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Skemų socialinės globos namų (toliau – Globos namai) paslaugų gavėjų įgalinimo koncepcija apibrėžia paslaugų gavėjų įgalinimo procesą, darbuotojų taikomas priemones teikiant paslaugas, siekiant didinti paslaugų gavėjų galimybes ir savarankiškumą, motyvaciją siekti pokyčių, patenkinančių jų individualius poreikius.

2. Globos namai užtikrina paslaugų gavėjų lygiateisį dalyvavimą visuose įstaigos lygmenyse, susijusiuose su paslaugų teikimu.

3. Šioje Koncepcijoje vartojamos sąvokos:

3.1. **Įgalinimas** - tai nuolatinis ir besitęsiantis procesas, įtraukiantis paslaugų gavėją į pozityvius pokyčius ir padedantis tapti savarankiškesniu, kuo mažiau priklausomu nuo specialistų.

3.2. **Sprendimų priėmimas** - asmens savybė, kuri skatina daryti pasirinkimus ir sprendimus, remiantis jo paties pageidavimais ir interesais, stebėti ir valdyti savo pačių veiksmus ir siekti rezultatų. Apima ir asmens suvokimą, kad jis pats gali inicijuoti ir reguliuoti savo veiklas.

II. PASLAUGŲ GAVĖJŲ ĮGALINIMAS

4. Globos namuose gyventojų įgalinimas užtikrinamas trimis lygiais: *individualiu, grupiniu ir bendruomeniniu*.

5. Individualus įgalinimas vertinamas nuolatinių paslaugų gavėjų pastangų kontekste, panaudojant turimus asmens gebėjimus, bei siekimą savarankiškesnio funkcionavimo.

6. Grupinis įgalinimas vertinamas asmens gebėjimu dirbti grupėje, sociume, bendrauti ir bendradarbiauti su kitais gyventojais, darbuotojais.

7. Bendruomeninis įgalinimas vertinamas asmens gebėjimu laisvai funkcionuoti bendruomenėje, dalyvauti renginiuose, gebėjimu įgyvendinti savo teises, dalyvavimu pilietinėje veikloje. Bendruomeninis įgalinimas vertinamas gyventojų, kurie persikėlė gyventi iš į bendruomenę (grupinio gyvenimo namus).

8. Įgalinimo skatinimas Globos namuose apima:

- 8.1. darbuotojų pastangas sukurti pozityvią aplinką;
- 8.2. darbuotojų pagalbą padėti paslaugų gavėjams atrast savo stiprybes;
- 8.3. paslaugų gavėjų savarankiškumo lygio pokyčius ir priklausomybės nuo specialisto mažėjimą.

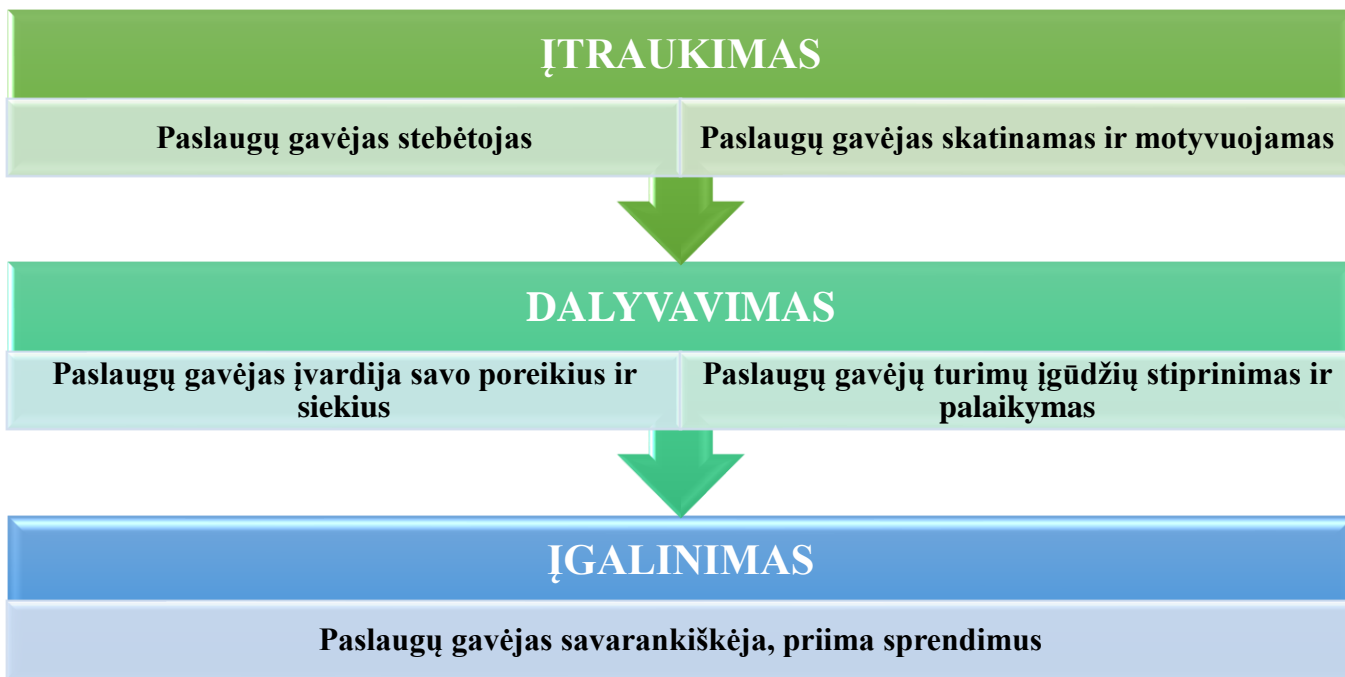
9. Įgalinimo procesas yra orientuotas į paslaugų gavėjų dalyvavimą ir lygiavertį santykį su darbuotojais, gerinant paslaugų gavėjų gyvenimo kokybę ir pasirinkimo laisvę.

10. Globos namų darbuotojai savo darbe taiko metodus, kuriais identifikuojami, atkuriami ir palaikomi paslaugų gavėjų gebėjimai, vyksta jų motyvavimo, mokymosi ir savęs vertinimo skatinimas.

11. Įgalinimas prasideda, kai paslaugų gavėjai patys reiškia savo nuomonę, teikia pasiūlymus, į kuriuos yra atsižvelgiama. Globos namų gyventojai žino savo teises, laikosi pareigų bei atsakomybės, turi galimybę rinktis, dalyvauja visuomenės gyvenime ir sprendimų priėmime. Optimaliausiai pritaikomas ir paslaugų gavėjų įgalinimo koncepcijoje kaip įrankis įgalinti naudojamas, individualus įgalinimo lygmuo.

12. Paslaugų gavėjų įgalinimo proceso individualiu įgalinimo lygmeniu schema (žr. 1 pav.).

1 pav. Paslaugų gavėjų įgalinimo individualiu lygmeniu schema.

13. Globos namų paslaugų gavėjų įgalinimo procesas paremtas šiais darbuotojų veiklos principais: paslaugų gavėjo individualizacija, informavimu, stiprybių identifikavimu, neteistinu požiūriu į klientą,

paslaugų gavėjų apsisprendimo teisės pripažinimu, konfidencialumo laikymusi, asmens motyvavimu veikti, tarpusavio pasitikėjimu ir atviru bendravimu, palaikančio santykio kūrimu, dalyvavimu sprendimų priėmimo, grįžtamojo ryšio skatinimu.

14. Konceptijos vienas iš pagrindinių įgalinimo proceso veiksnių yra santykis. Siekiama, kad Globos namų darbuotojai, turėdami įtakos paslaugų gavėjui, elgtųsi kaip lygiaverčiai partneriai, o ne vadovaujantys specialistai. Darbuotojai skatinami tikėti paslaugų gavėjų galimybėmis tapti savarankiškesniais ir aktyvesniais. Gyventojai gali ir turi rinktis, ką jie nori ir sugeba daryti, o darbuotojų pareiga padėti jiems to pasiekti. Pasitikėjimas yra svarbus santykių veiksnys, nes gyventojas matydamas, kad darbuotojas juo pasitiki, pajutęs savo vertę pradeda tikėti, kad gali pasiekti pokyčių ir keisti jo netenkinančią situaciją.

15. Globos namų darbuotojams keliami uždaviniai įgalinimo procese:

15.1. Siekti užtikrinti paslaugų gavėjų įsitraukimą ir dalyvavimą visose su jo gyvenimu susijusiose situacijose;

15.2. Padėti atrasti paslaugų gavėjų stipriąsias puses;

15.3. Skatinti paslaugų gavėjų savarankiškumą ir savirūpą;

15.4. Pastebėti net menkiausią teigiamą pokytį;

15.5. Palaikyti nuoširdžius ir skatinančius supratimą bei atvirumą santykius;

15.6. Identifikuoti asmeniui kylančias savarankiškumo, dalyvavimo, socialinio funkcionavimo problemas ir siekti pozityvių pokyčių šiose srityse.

16. Įgalinimo procese svarbus tiek individualus Globos namų paslaugų gavėjo potencialas, tiek darbuotojo pastangos, artimųjų ir bendruomenės įsitraukimas.

II. ĮGALINIMO BŪDAI

17. Globos namuose, siekiant didesnio paslaugų gavėjų savarankiškumo yra naudojami šie įgalinimo būdai:

17.1. *Įgalinančios aplinkos kūrimas.* Globos namuose siekiama sudaryti kiekvieno paslaugų gavėjo poreikius atitinkanti fizinė, emocinė ir socialinė aplinka. Fizinė aplinka: įrengti liftai, keltuvai, porankiai, laiptai su turėklais ir ženklavimu, neslystanti danga, priemonių užtikrinančių asmens pilnavertį mobilumą suteikimas, valgymo įrankių pritaikymas, sėdėjimo valgant ir gyvenamojo kambario pasirinkimas (ar persikeliant į kitą kambarį). Emocinė aplinka: kuriama pozityvi, triukšmo ir stresinių situacijų nekelianti aplinka, teikiama pagalba valdant savo emocijas ir padedant atpažinti kylančius

jausmus, kuriamas pagarbus ir asmens tobulėjimą skatinantis santykis. Socialinė aplinka: sudaroma galimybė išreikšti savo nuomonę, pasirinkti kartu gyvenantį (-čius) asmenį (-is), pasirinkti draugus, „savą asmenį“.

17.2. *Orientacija į asmenį.* Kiekvienam paslaugų gavėjui yra įvertinami konkretūs poreikiai, kurie yra aptariami kartu su asmeniu, padedant įvertinti turimas galimybes, atsižvelgiant į jo sveikatos būklę, padedant pasirinkti norimas veiklas, išsikelti asmeninius tikslus, lūkesčius ir norus susijusius su savarankiškumo ir dalyvavimo didinimu. Gyventojai patys planuojasi savo atostogas, laisvalaikį bei užimtumą, bet kuriuo metu gali keisti užimtumo veiklas, išbandyti naujus pomėgius, padaryti pertrauką, nelankyti užsiėmimų. Gyventojai patys nusprendžia kokiais drabužiais nori rengtis, kaip kambaryje išdėstyti baldus, kokias interjero detales pasirinkti.

17.3. *Atsakomybės didinimas.* Gyventojų supažindinimas ir reguliarius priminimas su Globos namų gyventojų vidaus tvarkos taisyklėmis ir jų laikymosi skatinimas, įtraukimas į taisyklių kūrimą, pagyrimai ir pastebėjimai kai laikomasi Globos namų elgesio normų, diskusijos ir atvejų aptarimai įvykus neatsakingiems ir neigiamo pobūdžio įvykiams.

17.4. *Skatinimas dalyvauti bendruomenės gyvenime.* Atsižvelgiama į gyventojų pageidavimus vykti į įvairias išvykas, edukacijas, ekskursijas, pažintines, mokomąsias ar pramogines veiklas, skatinamas dalyvavimas bendruomenės organizuojamose veiklose ar renginiuose tiek įstaigos ribose, tiek už jos ribų. Globos namai aktyviai bendradarbiauja su partneriais, kitomis įstaigomis ir organizacijomis, kviečiasi pasisvečiuoti įstaigos šventėse, vyksta į jų organizuojamas šventes.

17.5. *Laisvanoriškų sprendimų priėmimas ir pasiūlymų teikimas.* Sudaryta galimybė tiesioginiu ir anoniminiu būdu pateikti savo pasiūlymą/skundą visomis su gyventojų susijusiomis sritimis, jų sprendimų/atsakymų grįžtamojo ryšio pateikimas, skatinamas ir užtikrinamas dalyvavimas Gyventojų tarybos veikloje, gyventojų visuotinių ar kitų susirinkimų metu nuomonės ir minties reiškimo laisvės ir teisės suteikimas, gautų gyventojų iniciatyvų įprasminimas.

17.6. *Savarankiškumo bei socialinių, buitinių įgūdžių ugdymas.* Užtikrinama savalaikė ir geranoriška darbuotojų pagalba padedant atlikti savipriežiūros darbus (laikytis higienos: savarankiškai nusiprausti, valyti dantis, būti švariam), susitvarkyti savo kambarį (išsiplauti grindis, pasikloti lovą, susitvarkyti daiktus, spintą, darbo vietą po užimtumo, po valgio, išsiplauti indus), mokoma saugiai naudotis įstaigoje esančia technika (liftais, durų raktais, kambaryje naudotis virduliu, mikrobangų krosnele, televizoriumi, lygintuvu ir pan.), mokoma gamintis maistą, skalbti drabužius, darbuotojai

rodydami pavyzdį pagarbiai bendrauja su gyventojais, skatinama nenaudoti jokios formos smurto, prižiūrėti savo gyvenamąją lauko aplinką.

III. REZULTATŲ RODIKLIAI

18. Globos namų paslaugų gyventojų įgalinimo rodikliai skaičiuojami remiantis Individualiais socialinės globos planais (toliau - ISGP) paslaugų gavėjo savarankiškumo lygio išlaikymo ir padidėjimo šiose srityse:

18.1. Tvarkymasis buityje, namų ruoša, apsirūpinimas daiktais;

18.2. Socialiniai ryšiai (su kitais paslaugų gavėjais, darbuotojais, artimaisiais, bendruomene);

18.3. Laisvalaikio ir užimtumo.

19. Rezultatai skaičiuojami ir susistemunami vieną kartą per metus. Duomenys surenkami iš paslaugų gavėjų ISGP, kuriuos susistemina socialinis darbuotojas ir juos pateikia metinėje ataskaitoje iki sekančių metų vasario 1 dienos.

20. ISGP yra nuolatinis Globos namų darbuotojų darbo įrankis, kuriuo savo darbe vadovaujasi visi, tiesiogiai dirbantys su asmeniu darbuotojai. ISGP yra peržiūrimas ir koreguojamas keičiantis paslaugų gavėjo nuomonei, lūkesčiams, sveikatos būklei ar kitoms aplinkybėms.

21. Asmens konkrečių poreikių vertinimas bei ISGP sudarymas, pildymas ir peržiūrėjimas yra atliekamas vadovaujantis Skemų socialinės globos namų asmens konkrečių poreikių vertinimo bei individualaus socialinės globos plano sudarymo, pildymo ir peržiūrėjimo aprašu.

IV. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

22. Su šia įgalinimo koncepcija yra supažindinami Globos namų darbuotojai ir paslaugų gavėjai. Paslaugų gavėjams yra pateikiama šios koncepcijos schema, suprantama forma (1 priedas).

23. Koncepcija yra viešai skelbiama Globos namų internetinėje svetainėje www.skemai.lt.

Parengė :
Direktorius pavaduotoja socialiniams reikalams
Greta Giriūnaitė

Skemų socialinės globos namų paslaugų gavėjų
įgalinimo koncepcijos 1 priedas

ĮGALINIMO SCHEMA GYVENTOJAMS „AŠ GALIU“

ĮGALINANTYS GLOBOS NAMAI

